

Súd: Správny súd v Banskej Bystrici
Spisová značka: 3S/7/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6020200110
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Silvia Zdráhalová Rúfusová
ECLI: ECLI:SK:SpSBB:2024:6020200110.2

Uznesenie

Správny súd v Banskej Bystrici, v právnej veci žalobcov: 1) A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvalý pobyt C. XXX/XX, XXX XX D. - D. E. a 2) F. B., nar. XX.XX.XXXX, trvalý pobyt C. XXX/XX, XXX XX D. - D. E., spoločne právne zastúpení: Mgr. Martin Štoffa, advokát, Stoličková 4, 974 01 Banská Bystrica, proti žalovanému: Obec Poniky, so sídlom Malá Stráňa 32, 976 33 Poniky, právne zastúpený: URBÁNI & Partners s.r.o., Skuteckého 17, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 36 646 181, o správnej žalobe opomenutého účastníka, takto

rozhodol:

I. Ukladá žalovanému povinnosť doručiť žalobcovi 1) a žalobcovi 2) rozhodnutie žalovaného - stavebné povolenie č. R2017/002034/PM zo dňa 16.01.2018 v lehote 15 dní od doručenia tohto uznesenia.

II. Doručením tohto uznesenia správneho súdu žalovanému sa zo zákona odkladajú účinky rozhodnutia žalovaného - stavebného povolenia č. R2017/002034/PM zo dňa 16.01.2018, a to až do právoplatnosti rozhodnutia o riadnom opravnom prostriedku podanom proti nemu alebo do márneho uplynutia lehoty na jeho podanie.

odôvodnenie:

1. Žalobou doručenou správne mu súdu dňa 2. marca 2020 sa žalobca 1) a žalobca 2) (ďalej spolu len „žalobcovia“) domáhali, aby správny súd uložil žalovanému povinnosť doručiť žalobcom ako opomenutým účastníkom rozhodnutie žalovaného - stavebné povolenie č. R2017/002034/PM zo dňa 16.01.2018 (ďalej aj „rozhodnutie žalovaného“), ktorým bolo v spojenom územnom a stavebnom konaní povolené uskutočnenie stavby „Rodinný dom a oporný múr“ v k.ú. D. na parcelách KN-C č. XXXX/X F. XXXX/X. Žalobu žalobcovia odôvodnili tým, že predmetné rozhodnutie žalovaného im nebolo riadne doručené, nakoľko s nimi žalovaný nekonal ako s účastníkmi správneho konania, t.j. spojeného územného a stavebného konania a žalobcovia sa preto považujú za opomenutých účastníkov. V spojenom územnom a stavebnom konaní žalovaný rozhodoval o umiestnení stavby rodinného domu a oporného múru spolu s inžinierskymi sieťami a súčasne rozhodoval o ich povolení. Pochybenie žalovaného ako stavebného úradu podľa názoru žalobcov vyplýva z nezákonnej interpretácie ustanovenia § 34 ods. 2 a § 59 ods. 1 písm. b) v spojení s ustanovením § 139 ods. 2 písm. c) a d) zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „Stavebný zákon“). Z týchto ustanovení vyplýva, že účastníkmi správneho konania sú aj vlastníci tých susedných stavieb, ktoré nestoja na pozemku bezprostredne susediacom s pozemkom, o ktorý v konaní ide. Účastníkom konania je aj vlastník vzdialenejšej stavby, pričom podstatné pre jeho účastníctvo nie je vzdialenosť stavby od predmetného pozemku, ale to, či jeho vlastnícke alebo iné práva môžu byť rozhodnutím priamo dotknuté, teda či existuje možnosť, že vlastnícke alebo iné práva viažuce sa k takej stavbe budú dotknuté. Žalovanému je známe, že žalobcovia sú bezpodielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností zapísaných na LV č. XXX pre k.ú. D., konkrétne pozemkov parc. č. G. XXXX/X, XXXX/X F. XXXX/X a stavieb na nich postavených. Tieto nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobcov sú susednými pozemkami a stavbami k povolovanej stavbe rodinného domu a oporného múru spolu s inžinierskymi sieťami, ktoré majú byť realizované na pozemkoch parc. č. G.

XXXX/X, XXXX/X F. XXXX/X. Napriek tomu žalovaný žalobcov nepovažoval za účastníkov spojeného územného a stavebného konania, hoci si musel byť vedomý skutočnosti, že ich práva a právom chránené záujmy sú a budú rozhodnutím priamo dotknuté, a tým im žalobca uprel možnosť uplatňovať práva účastníkov v zmysle právnych predpisov (Správny poriadok, Stavebný zákon).

2. Žalobcovia uviedli, že k okruhu účastníkov sa viackrát vyslovila aj súdna prax, napr. Krajský súd v Košiciach v rozsudku č.k. 19S 269/02-33 zo dňa 28.04.2003, v odôvodnení ktorého bolo uvedené, že „pre účasť v konaní nie je podstatné, či skutočne príde k zásahu do jeho vlastníckeho práva, ale postačuje i len možnosť, že k takému zásahu môže prísť. Medzi práva žalobcu nesporne patrí i právo na nerušené užívanie nehnuteľnosti a právo na ochranu proti akýmkoľvek neoprávneným zásahom do vlastníckeho práva. Stavebný zákon vo svojich ustanoveniach upravujúcich účastníctvo v konaní chráni občanov pred neoprávnenými zásahmi do ich vlastníckeho práva tým, že im umožňuje uplatniť námietky a chrániť svoje práva a záujmy v stavebnom konaní v postavení účastníkov konania, ak ich práva môžu byť stavebným konaním dotknuté.“ Žalobcovia poukázali aj na rozsudok Najvyššieho správneho súdu Českej republiky sp.zn. 3 As 46/2007, podľa ktorého „samotná možnosť dotknutia na právach je dostačujúcim dôvodom pre pribratie vlastníkov susedných nehnuteľností ako účastníkov do konania“, aj na rozsudok Najvyššieho správneho súdu Českej republiky sp.zn. 2 As 44/2005-116, na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. II. ÚS 197/2010 zo dňa 13.01.2011 a na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 5Sžo/1/2019 zo dňa 30.05.2019, sp.zn. 5Sžp/21/2012 zo dňa 27.06.2013, podľa ktorého „pri zisťovaní okruhu účastníkov správneho konania v tomto prípade preto nemožno reštriktívne vychádzať z vymedzenia okruhu osôb ustanovených v osobitnom zákone, ale je potrebné prihliadať aj na osoby, ktorých práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti môžu byť rozhodnutím priamo dotknuté. Okruh účastníkov vymedzený v osobitnom zákone predstavuje subjekty, u ktorých zákonodarca predpokladá reálnu možnosť zásahu do práv a povinností, a považuje za potrebné menovite ich do správneho konania zahrnúť. Pri výklade § 14 ods. 2 Správneho poriadku totiž nemožno opomenúť časticu „aj“, ktorá z hľadiska gramatického výkladu indikuje ďalšie rozšírenie okruhu účastníkov popri subjektoch uvedených v § 14 ods. 1 Správneho poriadku.“

3. Podľa názoru žalobcov im postavenie účastníkov konania vyplýva aj z § 14 Správneho poriadku, pretože v praxi sa uplatňuje zásada širšieho chápania pojmu účastník správneho konania. Na vymedzenie okruhu účastníkov konania totiž treba aplikovať okrem § 59 Stavebného zákona aj § 14 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „Správny poriadok“), konkrétne posledná veta alinea v ods. 1, teda „ten kto tvrdí, že môže byť rozhodnutím vo svojich právach, právom chránených záujmoch priamo dotknutý, a to až do času, kým sa nepreukáže opak“.

4. Podľa názoru žalobcov je nepochybné, že sú vlastníkami susedných nehnuteľností nachádzajúcich sa v bezprostrednej blízkosti plánovanej stavby (ktorá sa už začala realizovať). Sú vlastníkami susednej nehnuteľnosti k tej nehnuteľnosti, cez ktorú majú viesť inžinierske siete k plánovanej stavbe a zároveň jediný prístup k nej. Tým sú naplnené všetky zákonné predpoklady na to, aby mali žalobcovia priznané postavenie účastníkov správneho konania.

5. Žalovaný vo vyjadrení k správnej žalobe uviedol, že v konaní o povolení umiestnenia a realizácie stavby „Rodinný dom a oporný múr“ a siete – vodovodná, elektrická prípojka pre stavebníkov H. I. A., D. a H. J. A. (ďalej len „stavebníci“), zisťoval okruh účastníkov spojeného územného a stavebného konania a v prípade žalobcov dospel k záveru, že títo nespĺňajú zákonom dané predpoklady postavenia účastníkov konania, preto im nedoručoval žiadne písomnosti týkajúce sa uvedenej veci. Žalovaný ako stavebný úrad posúdil umiestnenie stavby s jej príslušenstvom a skonštatoval, že vzhľadom k tomu, že medzi pozemkom, na ktorom je umiestnený rodinný dom stavebníkov, a pozemkami žalobcov, je pozemok vo vlastníctve obce Poniky parc. č. G. XXXX/X resp. KN-E XXXX/X, na ktorom je umiestnená miestna komunikácia, teda tento pozemok je susedným pozemkom. Žalovaný bral do úvahy aj skutočnosť, že rodinný dom vo vlastníctve žalobcov je od najbližšieho bodu pozemku stavebníkov (nie od budúcej stavby) vo vzdialenosti 12,0 m, pričom pri posudzovaní postupoval podľa ustanovení § 4 a § 5 vyhlášky č. 532/2002 Z.z. Žalovaný posudzoval okruh účastníkov konania podľa ustanovenia § 59 v spojení s § 139 ods. 2 Stavebného zákona a dospel k záveru, že práva a právom chránené záujmy žalobcov tak, ako je uvedené v ustanoveniach § 34 ods. 2 a § 59 ods. 1 Stavebného zákona nebudú dotknuté, pretože im podľa týchto ustanovení neprislúcha postavenie účastníka konania. Žalovaný listom č. S2019/00173-1-vyj.-OLA zo dňa 18.04.2019 odpovedal žalobcom na ich žiadosť o stanovisko vo veci

posunutia vjazdu na stavebný pozemok stavebníkov, v ktorom uviedol, že žalobcovia nie sú vlastníkami susednej nehnuteľnosti a teda ani účastníkmi stavebného konania, keďže medzi pozemkami v ich vlastníctve a pozemkami, o ktoré v konaní ide, je na susednom pozemku vo vlastníctve obce Poniky umiestnená miestna komunikácia. Žalovaný ako príslušný stavebný úrad podľa § 120 Stavebného zákona a podľa § 3a ods. 4 zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov sa zaoberal aj požiadavkou žalobcov o preloženie vjazdu/výjazdu na pozemok stavebníkov, pričom zistil, že v najužšom profile miestnej komunikácie medzi pozemkami je vzdialenosť 6,00 m; podľa STN 73 6110 pre projektovanie miestnych komunikácií je najmenšia prípustná šírka obojsmernej miestnej komunikácie s krajinami 2,75 m; v stavebnom povolení je povolené riešenie vstupu na pozemok stavebníkov v súlade s platnou STN a príslušnými predpismi. Žalovaný dňa 08.07.2019 rozhodnutím č. S2019/00173-2-vyj. OLA zamietol žiadosť žalobcov o obnovu konania. Okresný úrad Banská Bystrica, odbor výstavby a bytovej politiky dňa 21.10.2019 rozhodnutím č. OU-BB-OVBP2-2019/030683-004 zrušil rozhodnutie žalovaného č. S2019/00173-2-vyj. OLA a vec mu vrátil na nové prejednanie a rozhodnutie. Odvolací orgán vo svojom rozhodnutí skonštatoval procedurálne pochybenie žalovaného, v merite veci však skonštatoval, že žalovaný vo svojom konaní postupoval správne, keď rozhodol o zamietnutí žiadosti o obnovu konania, pretože návrh na obnovu konania podali vlastníci nehnuteľností, ktorí podľa § 59 ods. 1 Stavebného zákona nemajú postavenie účastníkov konania v spojenom konaní o umiestnenie stavby so stavebným konaním. V ďalšom konaní žalovaný oznámil začatie konania o obnove (stavebného) konania všetkým účastníkom stavebného konania a vyzval ich, aby uplatnili svoje právo a vyjadrili sa k podanému návrhu na obnovu konania. Následne zaslal žalobcom oznámenie o začatí konania o obnove stavebného konania spolu s písomným vyjadrením stavebníkov, aby v súlade s § 33 ods. 2 Správneho poriadku mali možnosť uplatniť svoje právo vyjadriť sa k podkladu rozhodnutia.

6. Žalobcovia v replike uviedli, že Stavebný zákon v § 34 ods. 2 a § 59 ods. 1 popri všeobecnej definícii účastníka správneho konania v zmysle § 14 Správneho poriadku ešte osobitne vymedzuje osoby, ktorým účasti v územnom a stavebnom konaní prináleží priamo zo zákona. Zákonné vymedzenie legálnych definícií „susedný pozemok“ a „susedná stavba“ podľa § 139 ods. 2 písm. c) a d) Stavebného zákona žalovaný zjavne opomenul, resp. ich navzájom zamieňal a nesprávne ustálil, že žalobcovia nie sú vlastníkami žiadnej „susednej nehnuteľnosti“. Už z pohľadu na katastrálnu mapu však možno ustáliť presný opak. Argumentácia žalovaného o šírke obecného pozemku medzi nehnuteľnosťami stavebníkov a nehnuteľnosťami žalobcov nie je relevantná, nakoľko nerozhoduje šírka pozemku ale otázka možného dopadu na práva žalobcov, ktorá je v tomto prípade nespochybniteľná. Navyše, skutkové zistenia o šírkových parametroch pozemku a tiež prístupovej komunikácie sú nesprávne, o čom žalobcovia predložili dôkazy aj v rámci návrhu na obnovu konania. Žalovaný lakonicky skonštatoval, že údajne „žiadne práva a právom chránené záujmy žalobcov nebudú dotknuté“, avšak pre toto konštatovanie si nezaobstaral žiadny podklad a založil ho na nesprávnom právnom posúdení veci. Vo vzťahu k ujme na právach a právom chránených záujmoch sa vyžaduje len možnosť, že k ujme môže dôjsť. Žalobcovia neboli zo správneho konania vylúčení osobitným rozhodnutím o tom, že ich práva a právom chránené záujmy nebudú v konaní dotknuté, preto nejestvuje žiadny legitímny základ, o ktorý by mohol žalovaný oprieť svoje tvrdenia o údajnom nedotknutí na právach vo vzťahu k žalobcom. Žalobcovia jednak v podanej správnej žalobe, ale tiež v osobitne podanom návrhu na obnovu konania a následne v odvolaní zo dňa 25.07.2019 proti rozhodnutiu o zamietnutí návrhu na povolenie obnovy konania veľmi jasne a obsiahlo uviedli, v čom vidia porušenie svojich práv a v čom sú ich práva a právom chránené záujmy priamo dotknuté. Tým, že sa žalovaný ako stavebný úrad vôbec ich námietkami v spojenom územnom a stavebnom konaní nezaoberal, lebo ich tam žalobcovia nemohli vzniesť, zaťažil svoje rozhodnutie takou vadou nezákonnosti, ktorá nemôže ostať nezhojená. Keďže odvolací orgán (Okresný úrad Banská Bystrica, odbor výstavby a bytovej politiky) zrušil rozhodnutie žalovaného o zamietnutí návrhu žalobcov na obnovu konania len z procesných dôvodov a skonštatoval, že nezistil v konaní stavebného úradu porušenie zákona, žalobcovia sa obávali, že ani pokračovanie v konaní o obnovu konania neprinesie žiadnu obsahovú zmenu stanoviska žalovaného, a teda neprinesie ochranu ich právam a právom chráneným záujmom. Žalobcovia poukázali na rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 7S/108/2018 zo dňa 28.06.2018 a nález Ústavného súdu SR sp.zn. IV. ÚS 422/2018 zo dňa 13.12.2018.

7. Žalovaný v správnom súdom určenej lehote dupliku nepodal. Následne správnomu súdu oznámil, že so súhlasom stavebníkov za účelom ukončenia sporov so žalobcami začal samostatné stavebné konanie na stavbu vjazdu na pozemok stavebníkov z miestnej komunikácie. Účastníkmi tohto konania

sú aj žalobcovia, ktorí vzniesli námietky a pripomienky k projektovému riešeniu vypracovanému odborne spôsobilou osobou.

8. Žalobcovia dňa 18.01.2021 doručili správne mu súdu rozhodnutie žalovaného č. S2019/00173-rozh. OLA zo dňa 27.11.2020, ktorým bola zamietnutá ich žiadosť o obnovu konania.

9. Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením č. k. 23S/31/2020-109 zo dňa 02.02.2021 uložil žalovanému povinnosť doručiť žalobcovi 1) a žalobkyni 2) rozhodnutie žalovaného – stavebné povolenie č. R2017/002034/PM zo dňa 16.01.2018 v lehote 15 dní od doručenia uznesenia, s tým, že dourčením uznesenia správneho súdu sa zo zákona odkladajú účinky rozhodnutia – stavebného povolenia č. R2017/002034/PM zo dňa 16.01.2018, a to až do právoplatnosti rozhodnutia o riadnom opravnom prostriedku podanom proti nemu alebo do márneho uplynutia lehoty na jeho podanie.

10. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 10Sžk/23/2021 zo dňa 20.04.2022 na základe kasačnej sťažnosti žalovaného zrušil uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 23S/31/2020-109 zo dňa 02.02.2021 a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

11. Krajský súd v Banskej Bystrici následne uznesením č. k. 76S/51/2022-13 zo dňa 16.06.2022 správnu žalobu žalobcov odmietol a žiadnemu z účastníkov konania nepriznal právo na náhradu trov konania.

12. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 7Svk/67/2022 zo dňa 31.01.2024 na základe kasačnej sťažnosti žalobcov zrušil uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 76S/51/2022-13 zo dňa 16.06.2022 a vec vrátil Správne mu súdu v Banskej Bystrici (ako súdu, na ktorý prešiel výkon súdnictva z Krajského súdu v Banskej Bystrici na základe zákona č. 151/2022 Z. z. o zriadení správnych súdov a o zmene a doplnení niektorých zákonov) na ďalšie konanie.

13. Správny súd v Banskej Bystrici po opätovnom prejednaní veci, vychádzajúc z právneho názoru vysloveného v zrušujúcom uznesení kasačného súdu (ktorým je v zmysle § 469 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok viazaný) ustálil, že žalobcovia boli opomenutými účastníkmi v spojenom územnom a stavebnom konaní, v ktorom žalovaný vydal stavebné povolenie č. R2017/002034/PM zo dňa 16.01.2018, preto uložil žalovanému povinnosť doručiť žalobcovi 1) a žalobcovi 2) rozhodnutie žalovaného – stavebné povolenie č. R2017/002034/PM zo dňa 16.01.2018 v lehote 15 dní do doručenia tohto uznesenia, s tým, že dourčením uznesenia správneho súdu sa zo zákona odkladajú účinky rozhodnutia – stavebného povolenia č. R2017/002034/PM zo dňa 16.01.2018, a to až do právoplatnosti rozhodnutia o riadnom opravnom prostriedku podanom proti nemu alebo do márneho uplynutia lehoty na jeho podanie.

14. Podľa § 179 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“); ak správnu žalobu podá niekto, kto tvrdí, že mu rozhodnutie orgánu verejnej správy alebo opatrenie orgánu verejnej správy nebolo doručené, hoci sa s ním ako s účastníkom administratívneho konania malo konať (ďalej len „opomenutý účastník“), správny súd overí správnosť tohto tvrdenia a skutočnosť, či od vydania napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia neuplynuli viac ako tri roky, a ak sú tieto podmienky splnené, uznesením rozhodne, že orgán verejnej správy je povinný doručiť opomenutému účastníkovi vo veci vydané rozhodnutie alebo opatrenie.

15. Podľa § 34 ods. 2 Stavebného zákona; v územnom konaní o umiestnení stavby, o využívaní územia, o stavebnej uzávere a o ochrannom pásme sú účastníkmi konania aj právnické osoby a fyzické osoby, ktorých vlastnícke alebo iné práva k pozemkom alebo stavbám, ako aj k susedným pozemkom a stavbám vrátane bytov môžu byť rozhodnutím priamo dotknuté.

16. Podľa § 59 ods. 1 písm. b) Stavebného zákona; účastníkmi stavebného konania sú osoby, ktoré majú vlastnícke alebo iné práva k pozemkom a stavbám na nich vrátane susediacich pozemkov a stavieb, ak ich vlastnícke alebo iné práva k týmto pozemkom a stavbám môžu byť stavebným povolením priamo dotknuté.

17. Podľa § 139 ods. 1, 2 Stavebného zákona;

(1) Pod pojmom „iné práva k pozemkom a stavbám“ použitým v spojení „vlastnícke alebo iné práva k pozemkom a stavbám na nich“ sa podľa povahy prípadu rozumie

- a) užívanie pozemku alebo stavby na základe nájomnej zmluvy, dohody o budúcej kúpnej zmluve alebo dohody o budúcej zmluve o vecnom bremene, z ktorých vyplýva právo uskutočniť stavbu alebo jej zmenu,
- b) právo vyplývajúce z vecného bremena spojeného s pozemkom alebo stavbou,
- c) právo vyplývajúce z iných právnych predpisov,
- d) užívanie pozemku alebo stavby na základe koncesnej zmluvy, z ktorej vyplýva právo uskutočniť stavbu alebo jej zmenu.

(2) Ak sa v tomto zákone používa pojem

- a) „stavba“, rozumie sa tým aj jej časť,
- b) „vlastník“, rozumie sa tým podľa povahy veci aj správca majetku štátu,
- c) „susedné pozemky a stavby na nich“, rozumejú sa tým pozemky, ktoré majú spoločnú hranicu s pozemkom, ktorý je predmetom správneho konania podľa tohto zákona a stavby na týchto pozemkoch,
- d) „susedná stavba“, rozumie sa ňou aj stavba na takom pozemku, ktorý nemá síce spoločnú hranicu s pozemkom, o ktorý v konaní podľa tohto zákona ide, ale jej užívanie môže byť navrhovanou stavbou dotknuté.

18. Podľa § 140 Stavebného zákona; ak nie je výslovne ustanovené inak, vzťahujú sa na konanie podľa tohto zákona všeobecné predpisy o správnom konaní.

19. Podľa § 14 ods. 1, 2 Správneho poriadku; (1) Účastníkom konania je ten, o koho právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach sa má konať alebo koho práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti môžu byť rozhodnutím priamo dotknuté; účastníkom konania je aj ten, kto tvrdí, že môže byť rozhodnutím vo svojich právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach priamo dotknutý, a to až do času, kým sa preukáže opak. (2) Účastníkom konania je aj ten, komu osobitný zákon také postavenie priznáva.

20. Správna žaloba opomenutého účastníka predstavuje osobitný typ všeobecnej správnej žaloby. Správny súd pri správnej žalobe opomenutého účastníka preskúma, či sú (kumulatívne) splnené dve skutočnosti, a to či od vydania napadnutého rozhodnutia neuplynuli viac ako tri roky a či žalobcovi patrí postavenie opomenutého účastníka.

21. Z administratívneho spisu správny súd zistil, že žalovaný vydal rozhodnutie - stavebné povolenie č. R2017/002034/PM dňa 16.01.2018. Žalobcovia doručili žalobu správneému súdu (Krajskému súdu v Banskej Bystrici) dňa 02.03.2020, teda žaloba bola podaná včas, nakoľko od vydania napadnutého rozhodnutia neuplynuli viac ako tri roky.

22. Ďalej správny súd skúmal, či v prípade žalobcov skutočne ide o opomenutých účastníkov správneho konania, t.j. spojeného územného a stavebného konania v konaní o povolení umiestnenia a realizácie stavby „Rodinný dom a oporný múr“ a siete – vodovodná, elektrická prípojka pre stavebníkov. Z administratívneho spisu aj z listov vlastníctva č. XXX F. K. XXXX pre k.ú. D. a z kópie katastrálnej mapy predloženej žalobcami považoval správny súd za nesporné, že žalobcovia sú bezpodielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností zapísaných na LV č. XXX pre k.ú. D., KN-C parc. č. XXXX/X, XXXX/X F. XXXX/X. Stavba stavebníkov má byť realizovaná na pozemku KN-C parc. č. XXXX/X vo vlastníctve stavebníkov (vyplývajúcom z LV č. XXXX pre k.ú. D.) a prístupová komunikácia bude vedená cez parcelu č. XXXX/X. Pozemky vo vlastníctve žalobcov sú od pozemku stavebníkov č. 1678/3 oddelené pozemkom parc. č. XXXX/X, na ktorom je miestna komunikácia a z ktorého majú žalobcovia prístup k svojim nehnuteľnostiam. Z pozemku č. 3088/1 majú mať prístup k svojej nehnuteľnosti aj stavebníci.

23. Z administratívneho spisu správny súd ďalej zistil, že dňa 28.01.2019 žalobcovia doručili žalovanému žiadosť o stanovisko vo veci ich námietok, predložených dňa 16.10.2018 k zápisnici zo zasadnutia Komisie životného prostredia, výstavby, územného plánu pri ObZ v Ponikách zo dňa 13.09.2018 vo veci preloženia vjazdu/výjazdu na začiatok miestnej komunikácie. Zároveň žalobcovia uviedli, že sa naďalej považujú za opomenutých účastníkov územného a stavebného konania na stavbu stavebníkov, tak ako uviedli vo svojom vyjadrení zo dňa 16.10.2018, a žiadali o oznámenie dôvodov, pre ktoré im nebolo priznané účastníctvo v konaní, ktorého výsledkom bolo vydané stavebné povolenie. Žalovaný žalobcom odpovedal stanoviskom zo dňa 18.04.2019, v ktorom im oznámil, že nie sú vlastníkmi susednej nehnuteľnosti vo vzťahu k nehnuteľnosti stavebníkov, teda nie sú ani účastníkmi predmetného stavebného konania. Ďalej im oznámil, že v najužšom profile miestnej komunikácie medzi ich pozemkom

G. XXXX/X a pozemkom stavebníkov G. XXXX/X A. vzdialenosť 6,00 m, čo je v súlade s STN 73 6110, podľa ktorej je najmenšia prípustná šírka obojsmernej miestnej komunikácie s krajinicami 2,75 m.

24. Dňa 08.04.2019 žalobcovia doručili Okresnému úradu Banská Bystrica, odboru výstavby a bytovej politiky, podnet na preskúmanie rozhodnutia (stavebného povolenia) žalovaného mimo odvolacieho konania, kde opakovane vzniesli námietku, že sa považujú za opomenutých účastníkov stavebného konania a žiadali, aby im toto postavenie bolo priznané. Tiež uviedli, že vjazd/výjazd na pozemok stavebníkov tak, ako je navrhnutý v stavebnom povolení, je umiestnený v najrizikovejšej časti priamo oproti vjazdu na ich pozemok a ich rodinnému domu, v najužšom úseku miestnej komunikácie. Jeho využívaním môže dôjsť k ohrozeniu ich vlastníckych práv a iných práv súvisiacich s užívaním ich nehnuteľností. Na tomto úseku miestnej komunikácie už dosiaľ vznikli kolízne situácie, pri ktorých došlo k poškodeniu ich majetku (niekoľkokrát poškodenie plotu). Taktiež bude nutné zabezpečiť vyprázdňovanie žumpy na pozemku stavebníkov fekálnym vozidlom a odvoz komunálneho odpadu nákladnými vozidlami a ich manévry v tomto rizikovom úseku môžu viesť k poškodeniu majetku žalobcov. Okresný úrad Banská Bystrica, odbor výstavby a bytovej politiky žalobcom oznámil, že po vyhodnotení dôvodov ich podnetu a po preskúmaní predloženého spisového materiálu nezistil v konaní žalovaného porušenie zákona, ktoré by odôvodňovalo postup podľa § 65 ods. 2 Správneho poriadku. Ďalej uviedol, že v predmetnom konaní nemajú žalobcovia postavenie účastníkov konania a že žalovaný ako stavebný úrad sa ich požiadavkou o preloženie vjazdu/výjazdu na pozemok stavebníkov už zaoberal.

25. Následne žalobcovia z rovnakých dôvodov podali žalovanému návrh na obnovu konania, ktorý žalovaný rozhodnutím č. S2019/00173-2-vyj.-OLA zo dňa 08.07.2019 zamietol. Okresný úrad Banská Bystrica, odbor výstavby a bytovej politiky ako odvolací orgán rozhodnutie žalovaného č. S2019/00173-2-vyj.-OLA zrušil a vec mu vrátil na nové prejednanie a rozhodnutie. Žalovaný rozhodnutím č. S2019/00173-rozh. OLA zo dňa 27.11.2020 opätovne zamietol návrh žalobcov na obnovu konania.

26. Predmetom právneho posúdenia v tomto konaní je otázka účasti žalobcov v spojenom územnom a stavebnom konaní. Žalobcovia v správnej žalobe namietali, že boli ukrátení na svojich právach postupom žalovaného, nakoľko tento im nepriznal postavenie účastníkov konania vo veci vydania stavebného povolenia na stavbu stavebníkov. Poukazovali na to, že stačí, ak existuje možnosť zásahu (ovplyvnenia) ich vlastníckeho práva k stavbám, ktoré naplňajú legálnu definíciu susedných stavieb k pozemku stavebníkov (na ktorom má byť stavba umiestnená a realizovaná) a nevyžaduje sa faktický reálny zásah do týchto ich práv.

27. „Okruh účastníkov územného konania vymedzuje stavebný zákon v § 34 ods. 1 a 2, v zmysle ktorého ďalším právnickým či fyzickým osobám v územnom konaní o umiestnení stavby priznáva postavenie účastníkov konania, ak ich vlastnícke alebo iné práva k pozemkom alebo stavbám, ako aj k susedným pozemkom a stavbám vrátane bytov môžu byť rozhodnutím priamo dotknuté. Vzhľadom k tomu, že zákon č. 50/1976 Zb. ako lex specialis obsahuje osobitnú právnu úpravu účastníkov územného konania, je použitie ustanovenia § 14 ods. 1 veta pred bodkočiarkou zákona č. 71/1967 Zb. vylúčené. Z uvedeného vyplýva, že ďalším osobám priznáva stavebný zákon práva účastníka územného konania len vtedy, ak by rozhodnutím o umiestnení stavby mohli byť priamo dotknuté ich vlastnícke alebo iné práva k pozemkom alebo stavbám ako aj k susedným pozemkom a stavbám vrátane bytov. Slovné spojenie „priamo dotknuté“ vyjadruje stav značnej a bezprostrednej intenzity porušenia a individualizácie subjektu, ktorý je porušením dotknutý. Tento stav musí byť preukázaný musí byť v konaní účastníkmi preukázaný.“ (z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Sžp 1/2010 zo dňa 29.03.2011)

28. „Pre posúdenie, či určitá fyzická alebo právnická osoba mala respektíve nemala byť účastníkom stavebného konania je potrebné skúmať, či uskutočnením stavby podľa podmienok stavebného povolenia existuje možnosť ovplyvnenia vlastníckych alebo iných práv k pozemkom a stavbám, nie je potrebné skúmať reálny faktický zásah do týchto práv.“ (z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Sžp/20/2012 zo dňa 13.12.2012)

29. V zmysle § 34 ods. 2 Stavebného zákona účastníkmi územného konania (o umiestnení stavby) sú aj právnické osoby a fyzické osoby, ktorých vlastnícke práva k susedným stavbám môžu byť rozhodnutím priamo dotknuté. V zmysle § 59 ods. 1 písm. b) Stavebného zákona účastníkmi stavebného konania sú aj vlastníci susedných stavieb, a to v prípade, ak ich vlastnícke práva k týmto stavbám môžu byť

stavebným povolením priamo dotknuté. Súčasne platí, že susednou stavbou v zmysle § 139 ods. 2 písm. d) Stavebného zákona sa rozumie aj stavba na takom pozemku, ktorý nemá síce spoločnú hranicu s pozemkom, o ktorý v konaní podľa tohto zákona ide, ale jej užívanie môže byť navrhovanou stavbou dotknuté.

30. Predmetná stavba stavebníkov sa má v zmysle napadnutého rozhodnutia (stavebného povolenia) realizovať na pozemku parc. č. XXXX/X. Medzi týmto pozemkom a pozemkami žalobcov, na ktorých je postavený ich rodinný dom a oplotenie, sa nachádza len obojsmerná miestna komunikácia (parc. č. XXXX/X), z ktorej je aj priamo vytvorený vjazd/výjazd vozidiel na pozemok žalobcov, a to priamo oproti plánovanému vjazdu/výjazdu vozidiel na pozemok stavebníkov. Z námietok a pripomienok vznesených žalobcami (či už v správnom alebo súdnom konaní) vyplýva, že sa cítia byť účastníkmi spojeného územného a stavebného konania z dôvodu, že ich vlastnícke právo k stavbám na ich pozemku (ktoré sú podľa nich susednými stavbami vo vzťahu k pozemku stavebníkov) bude stavbou stavebníkov priamo dotknuté tým, že naruší pokojné užívanie ich stavieb výrazným zvýšením rizika vzniku škôd na ich stavbe – oplotení (kolíznymi situáciami na úzkej miestnej komunikácii).

31. Stavby vo vlastníctve žalobcov sú síce postavené na takom pozemku, ktorý nemá spoločnú hranicu s pozemkom stavebníkov uvedeným v stavebnom povolení, ale nesporne užívanie stavieb žalobcov môže byť navrhovanou stavbou stavebníkov dotknuté. Žalovaný si nesprávne vyložil ustanovenia Stavebného zákona vymedzujúce účastníkov územného resp. stavebného konania a taktiež § 139 Stavebného zákona, ktorý vymedzuje niektoré pojmy použité v Stavebnom zákone. Vzdialenosť medzi pozemkami žalobcov a pozemkom stavebníkov nie je v tomto ohľade rozhodujúca. Samotná skutočnosť, že medzi pozemkom stavebníkov a pozemkami žalobcov sa nachádza miestna komunikácia, nevylučuje, aby vlastnícke práva žalobcov k stavbám na ich pozemku boli priamo dotknuté rozhodnutím o umiestnení stavby ako aj stavebným povolením (pričom v prípade, že bolo vydané v spojenom územnom a stavebnom konaní, musí byť vyriešená aj otázka umiestnenia stavby a umiestnenia vjazdu/výjazdu z pozemku stavebníkov vo vzťahu k miestnej komunikácii).

32. Vzhľadom na uvedené a vychádzajúc zo skutkových zistení vyplývajúcich zo súdneho spisu a administratívneho spisu žalovaného, správny súd viazaný právnym názorom Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky vysloveným v rozhodnutí sp. zn. 7Svk/67/2022 zo dňa 31.01.2024 dospel k záveru, že okolnosti daného prípadu dosvedčujú, že predmetnou umiestnenou a povolenou stavbou užívacie práva žalobcov k stavbám na ich pozemkoch, môžu byť priamo dotknuté, preto sú žalobcovia ako vlastníci susedných stavieb účastníkmi spojeného územného a stavebného konania. Prítom postačuje existencia hoc len potenciálneho ovplyvnenia ich vlastníckych práv. Posudzovanie okruhu účastníkov správneho konania je potrebné vykonať s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu. Ustanovenia Stavebného zákona upravujúce kto je účastníkom územného a stavebného konania, je potrebné vykladať tak, aby sledovali ochranu všetkých tých osôb, ktorým zákonodarcia v právnej norme Stavebného zákona priznal postavenie účastníkov konania spojené s procesnými právami vyplývajúcimi zo Stavebného zákona či Správneho poriadku. Žalovaný tým, že nekonal so žalobcami ako s účastníkmi konania, neumožnil im žiadne z ich práv realizovať a teda im odoprel možnosť zabezpečiť si ochranu svojich práv a právom chránených záujmov už len tým, že im neposkytol žiadnu možnosť proti povoleniu stavby vzniesť námietky (uznesenie Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Svk/67/2022 zo dňa 31.01.2024).

33. Správny súd mal po oboznámení sa s administratívnym spisom preukázané, že žalobcom ako účastníkom administratívneho konania (spojeného územného a stavebného konania) nebolo predmetné rozhodnutie žalovaného doručené, a preto podľa § 179 ods. 1 SSP uložil žalovanému povinnosť predmetné rozhodnutie žalovaného doručiť žalobcom tak, ako je uvedené v I. výrokovej vete tohto rozhodnutia.

34. Podľa § 179 ods. 3 SSP; doručením uznesenia správneho súdu podľa odseku 1 orgánu verejnej správy sa zo zákona odkladajú účinky napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia, a to až do právoplatnosti rozhodnutia o riadnom opravnom prostriedku, ak osobitný predpis upravujúci konanie pred orgánom verejnej správy jeho podanie proti napadnutému rozhodnutiu alebo opatreniu pripúšťa. V takom prípade je opomenutý účastník oprávnený na podanie riadneho opravného prostriedku v lehote a za podmienok ustanovených osobitným predpisom a orgán verejnej správy je povinný o tomto riadnom opravnom prostriedku konať a rozhodnúť.

35. Správny súd s poukazom na § 179 ods. 3 SSP v II. výrokovej vete tohto rozhodnutia deklaroval jeho účinky vo vzťahu k žalobcami napadnutému rozhodnutiu žalovaného.

36. Toto rozhodnutie prijal senát správneho súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 SSP v spojení s § 147 ods. 2 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustná kasačná sťažnosť (§ 439 ods. 1 SSP a § 439 ods. 2, 3 SSP a contr.).

O kasačnej sťažnosti rozhoduje kasačný súd - Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (§ 438 ods. 2 SSP). Kasačnú sťažnosť je potrebné podať na Správnom súde v Banskej Bystrici (§ 444 ods. 1 SSP) v lehote jedného mesiaca od doručenia rozhodnutia oprávnenému subjektu (§ 443 ods. 1 SSP). Kasačnú sťažnosť treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší účastník konania dostal jeden rovnopis s prílohami (§ 56 ods. 3 SSP).

Podľa § 445 ods. 1, 2 SSP, (1) v kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 uviesť

- a) označenie napadnutého rozhodnutia,
- b) údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené,
- c) opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva (ďalej len "sťažnostné body"),
- d) návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh).

(2) Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti.

Podľa § 449 ods. 1, 2 SSP, (1) sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom.

(2) Povinnosti podľa odseku 1 neplatia, ak

- a) má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c) a d),
- c) je žalovaným Centrum právnej pomoci.